

001	002	003	004	005	006	007	008	009	010	011	012	013	014	015	016	017	018	019	020	021	022	023	024	025	026	027	028	029	030	031	032	033	034	035	036	037	038	039	040	041	042	043	044	045	046	047	048	049	050	051	052	053	054	055	056	057	058	059	060	061	062	063	064	065	066	067	068	069	070	071	072	073	074	075	076	077	078	079	080	081	082	083	084	085	086	087	088	089	090	091	092	093	094	095	096	097	098	099	100
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Perjantaina 1. maaliskuuta 2013

UUTISET

EU ja hallinto kärjessä kansan leikkauslistalla

EU ja eduskunta saisivat vähemmän rahaa, jos kansa saisi päättää valtion menosäästöistä.

Iltalehden Taloustutkimuk-sella teettämässä kyselyssä EU-maksuja leikkaisi 59 ja edus-kunnan menoja 56 prosenttia kansasta.

Kolmanneksi suosituin leikkauskohde on valtioneu-voston kanslia, jonka menoista nipistäisi 38 prosenttia. Yli 30 prosenttia leikkaisi myös Eu-roopan investointipankin pää-oman korottamisesta, siirroista Ahvenanmaalle, tasavallan pre-sidentiltä, kehitysyhteistyöstä sekä maahanmuuttajilta ja tur-vapaikanhakijoilta.

Maatalouden tuesta leikkaisi 21, maatalousyrittäjien lomi-tuksesta 15, metsätaloudesta 10, energiatuesta 10, ympäristön- ja luonnonsuojelusta 9, maa-seudun kehittämismenoista 7 prosenttia ja elintarvikkeiden turvallisuuden ja laadun val-vonnasta 1 prosenti.

Mielipidettä kysyttiin budjetin 69 suurimmasta menoerästä. Maatalouden tuki oli leikkaus-listalla 13:s, maaseudun kehittäminen 42:s. Elintarvikkeiden turvallisuus oli vähiten suosittu leikkauskohde pelastustoimen ja yleissivistävän koulutuksen ohella.

Taloustutkimuksen kyse-lyyn vastasi tammi–helmikuun vaihteessa 1 008 yli 15-vuotiaa suomalaista. Kyselyn virhemar-ginaali on kolme prosenttiyk-sikköä kumpaankin suuntaan.
HEIKKI VUORELA

EK tarjoaa yllättäen pitkää palkkasopua

Elinkeinoelämän keskusliitto EK on valmis keskustelemaan keski-tetystä palkkaratkaisusta. Ehto-na on, että uusia palkankorotuk-sia ei tehdä kahden seuraavan vuoden aikana. EK:n mielestä palkkojen uusiin yleisiin korotuksiin ei ole lähivuosina varaa. Järjestön työvaliokunta lin-jasi asiasta eilen torstaina toi-mistusohtaja **Jyri Häkämiehen** johdolla.

EK välitti samalla terveiset torstaina Säätytalolla hallitus-kauden puoliväli-istuntoon ko-kountuneelle hallitukselle.

Yritysveroratkaisu linjauksen taustalla?

Etujärjestö katsoo, että palkat nousevat lähivuosina ilman uu-siakin korotuksia, 2014 runsaalla prosentilla ja 2015 lähes yhtä paljon.

EK:n mielestä työllisyyttä ja ostovoimaa edistetään par-haiten, jos palkankorotuksilta pidättydytään ja samalla pää-tetään merkittävistä vero- ja maksuolennuksista sekä kasvu-päästöksistä.

Kaksivuotinen sopimus ja tiuokka palkkamallit toivat EK:n mielestä vakautta ja antaisivat maan hallitukselle mahdollisuu-den tehdä kasvua tukevia rohkei-ta päätöksiä.

Järjestö pehmentänee täten esitetyllä palkkasovulla yhtei-söverokannan alennusta. **Jyrki Kataisen** (kok.) hallitus keskus-telee tulevista veroratkaisuista tulevat viikot ennen varsinaista 21. maaliskuuta pidettävää ke-hysriihtä.

JANNE IMPIÖ

Sukupuoli-neutraali liitto juuttui valiokuntaan

Hanke sukupuolineutraalin avioliiton sallimiseksi lailla ei etene toistaiseksi. Kansalaisliike aikoo uusia aloitteensa.

Eduskunnan lakivaliokunta jätti keskiiviikkona käsittelemät-tä aloitteen laista. Päätös syntyi äänin 9–8. Aloite raukesi.

Uusi kansalaisaloite on valmis-teilla, joten valiokunta saattaa joutua saman eteen muutaman kuukauden päästä. Kansalaislii-ke aloittaa nimien keräyksen 19. maaliskuuta. Jos nimiä kertyy puolessa vuodessa 50 000, aloite etenee eduskuntaan.

Valiokunnan kielteinen päätös syntyi perussuomalaisten, kes-kustan ja kokoomuksen edusta-jien äänin.

MT-STT

Minna Sundgren annostelee kiisseliä Lopella keskuskeittiö Kasarissa. Marjat ostetaan tukun kautta pakasteina.

Suosi paikallista – pilko hankintasi

Kunta ei saa suosia palvelu- tai tavara-hankinnoissaan tiettyä yritystä tai aluetta. Se voi kuitenkin pitää huolen siitä, ettei se jätä paikallisia yrityksiä ulos kilpailusta.

.....

MTK toivoo kuntapäättäjiltä lähiruuan ja -palvelujen suosi-mista, mutta voiko niin tehdä?

Voi, tiettyssä määrin.

Vaikka kunnassa toimisi kuin-ka suuri meijeri, isot tilaukset on kilpailutettava. Ja vaikka van-hemmat haluaisivat kouluihin vain lähellä tuotettua luumu-ruokaa ja kunnanvaltuustokin linjaisi niin, tarjouspyynnössä kotimaisuutta ei voi suosia.

”Hankintasäännöt on luotu juuri suosimisen estämiseksi eli että myös naapurikunnasta voi-taisiin tarjota palveluja”, Kun-taliiton johtava lakimies **Juha Myllymäki** sanoo.

Kunta voi kuitenkin vaatia, et-tä lihan on oltava suomalaisten sääntöjen mukaan tuotettua, perunan tiettyä lajiketta, mar-joja on voitava käyttää ilman kuumennusta tai että esimer-kiksi leipomotuotteet on pitänyt paistaa tietyin ajan kuluessa.

”Leivässä tuoreus on selvä laatuperuste, mutta tuskin tam-

mikuussa omasta maakunnasta ostetut porkkanat ovat sen tuo-reempia kuin 500 kilometrin päästä tuodut”, Myllymäki ver-taa.

Lantuille ei saa asettaa kilo-metrirajaa, mutta esimerkiksi työterveyspalvelun tai turva-kodin etäisyydelle voi, sillä läheisyys takaa palvelun saata-vuuden.

Hankinnat

voi pilkkoa

Aluetalouden edistämiseksi Aluehallinto tulisi laatia sen ko-koisiksi, että pienetkin pystyvät vastaamaan niihin.

Kunta voi myös neuvotella useiden yritysten kanssa tuot-teista ja palveluista etukäteen. Tällaista neuvottelumenetelystä käytetään vielä alle kymmenes-sä prosentissa hankinnoista, mutta Myllymäen mielestä sille olisi paikka erityisesti palveluja kuten rakennushankkeita oset-taessa.

Tässäkin tapauksessa kunta julkaisee ilmoituksen, mutta tarjouspyynnön sijasta se pyy-tää vasta ilmoittautumaan neu-votteluihin. Karsinnan jälkeen kunta laatii tarjouspyynnön ja valitsee lopulta myyjän.

Näin kunta saa selvän käsityk-sen siitä, mitä omalla talousalu-ella on ylipäättään tarjolla.

Kunnissa on

osaamattomuutta

Myllymäen mukaan tärkeintä hankinnoissa on sopimusajatte-lun omaksuminen, suunnittelu ja siinä pari perusasiaa.

”Ensinnäkin kunnan täytyy tietää, mitä se tahtoo, ja se pi-tää osata kertoa. Pitää myös hyväksyä se, että jos halutaan halvimman sijasta laatua, se on kalliimpaa.”

Julkisuudesta on välittynyt kuva, että köyhät kuntaparat kilpailuttavat palveluitaan ja tarjouspyyntöihin vastaavat isojen kansainvälisten firmojen liukkaat lakimiehet. He kyllä tietävät, miten kilpa voitetaan ja kuntaa kyykytetään.

Kuva on sikäli oikea, että usein kunnissa on harvoin ta-pahtuvan kilpailutuksen takia osaamattomuutta. Osaaminen ei riipu Myllymäen mukaan

kunnan koosta, vaan ihmisistä: kunnassa voi olla yksi joka osaa, ja se on sen kunnan onni.

Sosiaalitoimikin

suurempitn kästin

Kuntaliitossa tiedetään tilan-teet, joissa esimerkiksi osaava sosiaalityöntekijä tietää kyllä, millaista on hyvä sosiaalityö, mutta hän ei osaa muotoilla sitä asumin palvelun tarjouspyynn-töön. Bisnesnäkökulma puut-tuu.

Niinpä posti tuo kelvotto-mia tarjouksia, ja pahimmassa tapauksessa valintakriteeriksi seuloutuu hinta.

Terveidenhoitopalveluissa muilla kuin isoilla toimijoilla ei ole useinkaan edes mahdol-lisuuksia tarjota palveluitaan, esimerkiksi terveyskeskuksen päivystystä.

Samanlainen suuntaus suu-rempien yritysten suuntaan on nyt nähtävissä sosiaalitoimessa, Myllymäki sanoo.

Trafi kiersi

kielimuurin

Kuntaliitto kouluttaa kuntia ja suosittelee kilpailuttamaan myös alle 30 000 euron kaupat, jotta julkisia varoja käytettäisiin taloudellisesti.

HANKINNAT

Julkiset ostot 10 miljardia

Julkisia hankintoja säätelee hankintalaki.

Tavara- ja palveluhankinta pitää kilpailuttaa, jos arvo on yli 30 000 euroa. Urakoissa raja on 150 000 ja sosiaali- ja terveys-palveluissa 100 000 euroa.

Julkisista hankinnoista ilmoitetaan hankintailmoitus-järjestelmä Hilmassa. Viime vuonna ilmoituksia oli 19 000 ja niiden arvo yli kymmenen miljardia euroa. **Hankintamenetellyssä** on monta mallia. Yleisin on avoin tarjouspyyntö.

Pieleen menneestä kilpailu-tuksesta pääsee irti keskeyttä-mällä kilpailun. Näin voi käydä, jos esimerkiksi kunnan elintar-vikehankinnat näyttävät valu-van ulkomaille tai jos tarjous näyttää liian halvalta haluttuun laatuun nähden.

Myllymäen mukaan kieli on suojannut suomalaispalveluja toistaiseksi hyvin.

Muutoksia voi kuitenkin olla luvassa. Liikenteen valvonta-

Loppi varmisti omat perunat

Etelähämäläinen Lopen kunta on kuulu perunoistaan. Oman kunnan perunoita pyritään saa-maan myös kunnallisiin ruoka-pöytiin.

Keskuskeittiö kasarissa valmistetaan päivittäin 1100 lounasannosta päiväkoteihin, kouluihin, vanhustenhuollon yksiköihin sekä ateriapalveluun. Raaka-aineen hinta yhtä koulu-lounasannosta kohti on vajaan euron eli kolmannes koko hin-nasta.

Niinpä ruokapalvelupäällikkö **Sari Ulvila** miettii tarkasti, mitä ja mistä ostaa.

Satokausituotteet, kuten perunat ja porkkanat, ostetaan suoraan loppilaiselta Vetoperu-nalta. Yritys hankkii pottunsa Lopelta, Pohjanmaalta ja Lapista sekä kuorii ja jakelee ne. Tarve määrittelee, halutaanko keitti-öön muusi-, laatikko vai keitin-perunaa.

Perunan suoraosto on mahdol-lista, koska hankintamäärä jää kilpailutusrajan alle.

Myös kala ostetaan suoraan tuoreena, koska pienissä määris-sä hinta ei ole oleellinen hankin-takriteeri.

Muut elintarvikkeet kilpailu-tetaan 3–4 vuoden välein. Loppi kuuluu Hausjärven ja Riihimäen kanssa yhteiseen hankintaren-kaaseen, jonka kautta ostettiin vielä viime vuoteen saakka kaikki muut elintarvikkeet paitsi

kausituotteet.

Nyt hankintarengas hankkii enää leipomotuotteet, joka tule-vat Fazerilta.

Paikalliset leipomot eivät ole antaneet tarjousta viime vuosina. Ulvilan käsitys on, että kolmen kunnan hankintamäärät ovat niille liian suuria ja aikataulut hankalia. Niiltä ostetaan jonkin verran konditoriatuotteita.

Muut elintarvikkeet ostetaan Lopelle Kuntahankinnat Oy:n kautta. Sillä on pitkä lista val-miiksi kilpailutettuja tuotteita, joista Ulvila valitsee tarvitse-mansa.

Maito ei ole vierestä Riihi-mäeltä, koska Valio ei tee siellä 10 litran pakkauksia. Myöskään kaikki jogurtti ei ole herajoke-laista.

”Mielelläni suosisin luomua ja lähiruokaa, mutta vaikka sitä ha-luttaisiin, ostoihin ei ole osoitet-tu lisää rahaa. Toisaalta lähilaitos ei takaa lyhyttä hiilijalanjälkeä, koska maitokin saattaa tulla pak-kauspaikkaan ympäri Suomea.”

Laatua voi vaatia, ja kunnat saattavatkin edellyttää esimer-kiksi, että perunat on kuorittu tietyn ajan sisällä ennen toimit-tamista.

Pullonkaulana on usein al-kutuottajan ja loppukäyttäjän välimaasto: esikäsitellyyn tarkoi-tettuja tiloja ei ole tuottajilla eikä keittiöilläkään.

EIJA MANSIKKAMÄKI

MTK jakaa tietopakettia

MTK jakaa kevään aikana Suomen kuntapäättäjille tieto-paketin, jossa puhutaan myös hankinnoista.

Kuntapäättäjä – Sinulla on valtaa -opas muistuttaa, että kunnissa tehdään päätöksiä, joilla on vaikutusta oman alu-een ja kunnan työpaikkoihin, verotuloihin, investointeihin ja palveluihin.

Virkamiehet ostavat, mutta poliitikot voivat linjata esimer-kiksi, että hankinnoissa edis-tetään lähiruuan, -energian ja -palveluiden käyttöä.

Myös maankäytöstä ja kaavoi-tuksesta, yksityisten pidosta ja ympäristöluvista päätettäessä voi ottaa huomioon elämisen mahdollisuudet myös sivuky-lillä ja vihreiden elinkeinojen menestymisen.

MTK-yhdistykset järjestävät myös tapaamisia valtuutettujen kanssa.

MT

HS: Suomeen 35 sote-aluetta

Suomeen tulee 35 sosiaali- ja terveydenhuollosta (sote) vas-taavaa aluetta, esittää asiaa val-mistellut työryhmä Helsingin Sanomien mukaan.

Vastuullinen alue voi olla kunta tai usean kunnan muo-dostama sote-alue. Helsingin Sanomien tietojen mukaan pääkaupunkiseudulla olisi 5–7 aluetta. Kouvolaa ja Salo muo-dostaisivat omat alueet, ja loput kolmisenkymmentä olisi usean kunnan muodostamia sote-alueita.

Suurin osa toimisi vastuu-kuntamallilla ja loput olisivat kuntayhtymiä.

Vastuukunta-mallissa yksi kunta tuottaa naa-purienkin palvelut. Kuntayhtymä puolestaan on useiden kuntien yhteinen järjestelmä.

Lisäksi erityisen vaativaa hoitoa järjestettäisiin viiden nykyisen yliopistosairaalan mallin mukaan.

Nykyisin palvelut ovat 320 kunnan vastuulla. Työryhmän esitystä odotetaan julki tänään.

Uudistus mennyt

terveydenhoito edellä

Yksi perustelu muodostaa vä-hän ja suuria sote-alueita on ollut parempi yhteistyö tervey-denhoidon ja sosiaalitoimen vä-lillä. Uudistuksessa molemmat olisivat samoisia käsissä.

Silti sosiaalipalvelut ovat uu-distuksen valmistelussa jääneet terveyspalveluiden varjoon,

JANNE IMPIÖ

Perushoitaja Sirkka Tiippana avustaa vanhuksia loppilaisessa palvelukeskus Eedilässä.

Lykkäyspäätöksen taustalla vaikuttavista muista asioista ei kerrota.

Sote-ratkaisu on ollut haas-teellinen tehtävä. Edellinen STM:n alaisuudessa työsken-nellyt sote-työryhmä oli kovin riitaisia, eikä se päässyt toivot-tuihin tuloksiin.

Keskustalle malli ei kelpaa

Keskusta ei hyväksy suunnitelmia ensisijaisesti isäntäkun-

tamallille rakentuvista 30–40 sote-alueesta.

Mikälä esitys toteutuisi, se kiihdyttäisi sosiaali- ja ter-veyspalvelujen rapautumista ja tarkoittaisi palvelujen alasajoa maakuntien reuna-alueilla, pe-rustelevat Rehula ja Tölli.

”Esitys rikkoisi hyvin toimi-

vat sairaanhoitopiirit ja toisi tilalle hallintohimmelit, kun sote-alueiden asukasmäärät jäävät riittämättömiksi palve-lujen järjestämisen kannalta. Sote-alueen muut kunnat jäisi-vät keskuskaupungin eli isäntä-kunnan armoille.”

arvioi Itä-Suomen yliopiston yhteiskunta- ja kauppatietei-den tiedekunnan dekaani **Juha Kinnunen**.

”Koko uudistusta on tehty terveysasiat edellä, ja sosiaali-palveluiden yksityiskohdista on keskusteltu vähän.”

Reilua 30:tä sote-aluetta Kin-nunen pitää askeleena oikeaan suuntaan.

Lääkäriliiton mielestä pe-rustason palvelut pitää saada läheltä kotia, mutta erikoissai-raanhoitoon voivat matkustaa kauaskin. Muuten vaativan hoidon järjestäjä on liian pieni.

Jotta erikoissairaanhoido voi olla osa integroitua sosiaali- ja terveydenhuoltoa, järjestäjän väestöpohjan tulee olla vähin-tään 200 000 asukasta, liitto linjaa.

Selkeä kartta

tulossa

Esityksestä odotetaan selke-ää karttaa, johon on merkitty vastuualueiden rajat. Kunnat saavat kertoa kantansa ehdo-tettuihin aluerajoitihin lausunto-kierröksellä, joka alkaa pian eh-dotusten julkaisemisen jälkeen. Kiireistä aikataulua on kriti-soitu, sillä kuntien pitää jo ensi viikon torstaina ottaa kantaa kuntien rakennelakiin. Soten järjestäminen on nähty edellyt-tyksenä kuntarakenteen järjes-tymiselle.

AIMO VAINIO